

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES

CLUB DE LECTURA

Curs 2018-19

ARGELAGUES

**Gemma Ruiz i
Palà**

Dilluns, 25 de març a 2/4 de 5 de la tarda

Coordina: Magda Bosch i Rocamora

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Biblioteques
Diputació de Girona

Ajuntament
de Figueres
Alt Empordà

FITXA DEL LLIBRE

Autor Ruiz, Gemma
Títol Argelagues / Gemma Ruiz
Peu d'impremta Barcelona : Proa, 2016
Descripció 348 p. ; 21 cm
Col·lecció A tot vent ; 656
Col·lecció A tot vent ; 656
Núm. estàndard 9788475886299
Classificació 849.9-3"20"

Gemma Ruiz i Palà

(Sabadell, 6 de desembre de 1975)

És una periodista i escriptora catalana.

Com a periodista, ha treballat des de 1997 al servei d'informatius de Televisió de Catalunya i s'ha especialitzat en cròniques culturals dels *Telenotícies*. Durant sis anys, va fer les cròniques teatrals al programa *La nit al dia*. Com a escriptora, va publicar la seva primera novel·la, *Argelagues*, el setembre de 2016. L'obra se centra en la vida de tres dones nascudes a pagès a principis del segle XX que han d'obrir-se camí a la ciutat, treballant a la indústria tèxtil, participant a la Guerra Civil des de la rereguarda i arriscant la vida en diversos moments. L'obra resultà un èxit de vendes i, al març de 2017, ja se n'havien fet nou edicions i venut més de 15.000 exemplars.

Gemma Ruiz: "Si nosaltres no valem res!", em deia la meva besàvia"

La periodista fa a 'Argelagues' (Proa) una crítica social, tendra i crua alhora, a través dels relats de les seves àvies

TONI POLO BETTONICA EL PAÍS
Barcelona 28 SET 2016 -

La Gemma Ruiz diu que la seva ha estat una família normal, gairebé estàndard, del segle passat. Però no és del tot cert. De fet, té prou substància per escriure'n tota una novel·la, *Argelagues* (Proa), un llibre escrit amb tendresa, amb cruesa i amb realisme que recull la història de la seva besàvia i les seves àvies i una crítica oberta d'una societat terriblement masclista que no només avergonyia les dones, sinó que, a sobre, les feia

sentir culpables: "Una culpabilitat patrocïnada pel sistema", diu l'autora.

Durant anys, amb molta paciència, la Gemma va recollir el que li explicaven la seva besàvia, la seva àvia, la seva tia... "Em va costar moltíssim fer-les parlar i gravar-les", admet. "Mai no s'havien donat cap importància, tenien una autoestima zero i no entenien el meu interès. 'Si nosaltres no valem res!', em deien. Les havia d'enganyar, les convidava a berenar i davant d'una xocolata desfeta s'obrien i començaven a parlar". El primer triomf de Gemma Ruiz va ser canviar aquest concepte que les àvies tenien de si mateixes: "Van acabar adonant-se de la importància de les seves vides".

“Després de parlar molt amb elles, les meves àvies van acabar adonant-se de la importància que tenia la seva vida”

"La meua família té tot el que m'interessava explicar: una família de poble, de pagès, que la misèria empeny a les fàbriques, que absorbeix la immigració interior i exterior, que perd la guerra... És una història dura que, per sort, a mi no m'ha tocat viure i, precisament per això, em sento en l'obligació d'explicar-la explícitament, més enllà de la nostàlgia i de la memòria", diu Ruiz. "S'havia d'explicar perquè trobo que n'hem tret molt poca cosa, dels silencis". Som davant d'una saga familiar marcada per una època (tot un segle, ben bé!) molt concreta. "Em sembla al·lucinant que jo vingui d'aquells temps!", diu. Ella es considera a anys llum de la seva besàvia: "Hi ha un salt abismal, un tall històric brutal". I li tocava a ella reflectir-ho. "Crec que la vida dels meus néts, afortunadament, serà molt semblant a la meua. No caldrà que ells escriguin la meua història".

"Elles es consideraven, com a dones, simples unitats reproductores que havien de treballar a casa, per a l'home..." Van viure uns temps inconscientment masclistes, en què imperava "la llei dels germans", la dels homes. I ningú ni tan sols es plantejava queixar-se'n. S'acceptava, gairebé alegrament.

A la novel·la, una narració íntegrament en femení, els personatges masculins tenen la seva importància: "Me n'he enamorat, del Martí!", revela l'escriptora, en parlar del marit de la seva besàvia. la Remei. "No el vaig conèixer, però tot el que me'n van explicar és preciós. Era una persona coherent, inquieta, sensible... i em serveix

com a contrapunt de l'altre tipus d'home, el pare de la Nina [la seva tia àvia], un home realment de l'època".

“He intentat transcriure la parla de la meva besàvia tal com ella m’explicava les coses”

Però el contacte d'aquesta família gens polititzada amb la vida de l'època l'aporta un altre personatge masculí, Marià Burguès, un terrissaire i cronista de Sabadell que realment no va tenir contacte amb la família de la Gemma però que ella es pren la llicència novel·lesca de convertir-lo en l'amic i conseller del seu besavi. "Hi posa el context a la història. És un bohemí, un lluitador preocupat per l'educació, per la política... És qui abraça la República i qui més critica la Guerra Civil".

El cronista Burguès ha estat, a més a més, una de les moltes fonts de documentació que ha utilitzat la periodista per bastir la narració. Els cronistes de l'època han aportat tot el rigor historiogràfic. "I he redescobert amb altres ulls una ciutat com Sabadell, que va ser realment la Manchester catalana i va acollir aquest substrat obrer tan avançat". I ha consultat documentació dels anys més foscos del franquisme: "He tingut a les mans quaderns d'escola de nens de 10 anys i et puc dir que són *gore*! Ja podem riure del festival de Sitges!", exclama, fent referència als temaris i les argumentacions. D'altra banda, la periodista ha recorregut Castellterçol, Vacarisses, Sabadell..., ha visitat Cartagena i fins i tot Roma per documentar al més fidelment possible els escenaris de la novel·la.

La fidelitat és present, també, en el llenguatge. Trobem paraules i expressions com *perxò, oi tant, radere, delaguard*... "He posat ordre a l'oralitat", explica, orgullosa de la seva delicada feina. "He estat molt inflexible a l'hora de posar per escrit certes paraules perquè tenia molt clar el model de llengua que volia, tal com la parlem i com la parlaven les meves àvies. Crec que fem un bé a l'oralitat". També ho han considerat els correctors del llibre. Tant l'Adriana Plujà, de Proa, com el lingüista Rudolf Ortega han acceptat la gosadia de la periodista. "Els he fet anar de corcoll!, però al final han abraçat la llengua de les argelagues (encara que s'hagin punxat una mica amb aquesta planta)".